

۲۴۰۹۲۳۷

۱۴۰۳، ۱، ۲۹

مبانی روان‌شناسی عمومی

گردآوری و تدوین:

یحیی سید محمدی

الباران
نشر ارسباران

عنوان و نام پدیدآور: مبانی روان‌شناسی عمومی / گردآوری و تدوین: یحیی سیدمحمدی؛ ویراستار، فاطمه محمدشاه علی

مشخصات نشر: تهران: نشر ارسپاران، ۱۴۰۳.

مشخصات ظاهری: شانزده - ۳۵۲ ص: مصور، جدول.

شابک: ۹۹-۹ ۷۳۸۵-۶۰۰-۹۷۸

فهرستنوبی براساس اطلاعات فپا.

عنوان اصلی:

Psychology - Study and Teaching (Higher)

موضوع: روان‌شناسی - راهنمای آموزشی (عالی)

رده‌بندی کنگره: BF ۷۷

رده‌بندی دیوبی: ۱۵۰/۷

شماره کتابشناسی ملی: ۹۵۲۱۸۸۷

ایسد به حقوق دیگران احترام بگذاریم

مخاطب عزیز، خواننده گرامی، این کتاب حاصل دسترنج چندین ساله مترجم و ناشر است. تکثیر آن به هر شکل و میزانی، بدون اجازه از ناشر و مولف، خرید و فروش آن کاری نادرست، غیرقانونی، و غیرشرعي است. پیامد این عمل ناصواب موجب بی اعتمادی در نظری شنر و فروش کتاب می‌شود و می‌تواند زمینه‌ساز محیطی ناسالم جهت بی ارزش کردن خدمات دست‌اندرکاران فعالیت‌های فرهنگی و اقتصادی در جامعه شود که در نهایت، به زیان خود شما و فرزندان تان خواهد شد.

سایت

www.Ravabook.com

ارسان
نشر ارسپاران

پست الکترونیکی

panahir91@yahoo.com

مبانی روان‌شناسی عمومی

گردآوری و تدوین: یحیی سیدمحمدی

ناشر: ارسپاران

نوبت چاپ: اول، بهار ۱۴۰۳

لیتوگرافی: اطلس چاپ: شاهین صحافی: چاوش

شمارگان: ۲۰۰

تعداد صفحات: ۳۶۸ صفحه

شابک: ۹۹-۹ ۷۳۸۵-۶۰۰-۹۷۸ ISBN : 978-600-7385-99-9

مرکز پخش: تهران - خیابان زرتشت غربی، بین خیابان علیزاده و شیخلر، پلاک ۶۳

تلفن: ۹ - ۸۸۹۶۲۷۰۷ - ۸۸۹۶۱۰۵۰ - ۸۸۹۶۳۵۸ تلفکس: ۸۸۹۶۲۷۰۷

فهرست

پاتزده پیشگفتار

۱	■ فصل ۱ : ماهیت روان‌شناسی
۱	منشأ تاریخی روان‌شناسی
۲	مجادله طبیعت - تربیت
۳	آغاز روان‌شناسی علمی :
۴	ساختارگرایی و کارکردگرایی
۴	رفتارگرایی
۶	روان‌شناسی گشتالت
۶	روان‌کاوی
۷	تحولات بعدی در روان‌شناسی قرن بیست
۹	دیدگاه‌های روان‌شناختی امروزی
۱۰	دیدگاه زیستی
۱۱	دیدگاه رفتاری
۱۱	دیدگاه شناختی
۱۲	دیدگاه روان‌کاوی
۱۳	رشته‌های فرعی عمده روان‌شناسی
۱۳	روان‌شناسی زیستی
۱۳	روان‌شناسی شناختی
۱۳	روان‌شناسی رشد
۱۴	روان‌شناسی اجتماعی و شخصیت
۱۴	روان‌شناسی بالینی و مشاوره‌ای
۱۴	روان‌شناسی آموزشگاهی و تربیتی
۱۴	روان‌شناسی سازمانی و مهندسی
۱۵	پژوهش روان‌شناختی چگونه انجام می‌شود
۱۵	ساختن فرضیه‌ها
۱۶	آزمایش‌ها
۱۷	اندازه‌گیری
۱۸	همبستگی
۱۹	مشاهده
۱۹	مشاهده مستقیم

۲۰	روش زمینه‌یابی
۲۱	موردپژوهی‌ها

■ فصل ۲ : مبانی زیستی رفتار

۲۳	ارتباط در سیستم عصبی
۲۳	بافت عصبی
۲۳	تکانه عصبی - مصرف انرژی برای ارسال اطلاعات
۲۵	نورون در حالت استراحت : یک باتری ریز
۲۵	پتانسیل عمل
۲۵	قانون همه یا هیچ
۲۶	سیناپس : جایی که نورون‌ها رو به رو می‌شوند
۲۶	ارسال علائم : مواد نیمیابی به عنوان پیکها
۲۷	انتقال دهنده‌های عصبی و رفتار
۲۸	سازمان سیستم عصبی
۲۸	سیستم عصبی پیرامونی
۲۹	سیستم عصبی تنی
۳۰	سیستم عصبی خودمختر
۳۱	سیستم عصبی مرکزی
۳۱	نخاع شوکی
۳۱	مغز
۳۲	مغز و رفتار
۳۵	مخ : محل تفکر بیجیده
۳۵	سیستم درون‌ریز : راه دیگری برای ارتباط

■ فصل ۳ : احساس و ادراک

۳۹	حس بینایی : سیستم بینایی
۴۰	محرک : نور
۴۰	چشم : ابزار بینایی زنده
۴۲	شبکیه
۴۲	گیرنده‌های بینایی : میله‌ها و مخروطها
۴۳	انطباق با تاریکی و روشنایی
۴۳	بینایی و مغز
۴۴	مسیرهای بینایی به سمت مغز
۴۴	اصول گشتالت
۴۷	خطای بینایی

۴۸	حس شنوازی: سیستم شنوازی
۴۹	محرك: صوت
۴۹	پردازش حسی در گوش
۵۱	ادراک شنوازی
۵۱	حوال شیمیایی: چشایی و بویایی
۵۲	سیستم چشایی
۵۲	سیستم بویایی
۵۳	حوال دیگر
۵۳	لامسه
۵۴	سیستم جنبشی
۵۵	سیستم دهلزی

■ فصل ۴: رشد روان‌شناختی ■

۵۷	طبیعت در برابر تربیت
۶۱	مراحل رشد
۶۲	توانایی‌های نوزاد
۶۲	بینایی
۶۳	شنوازی
۶۵	چشایی و بویایی
۶۵	یادگیری و حافظه
۶۷	رشد شناختی در کودکی
۶۷	نظریه مرحله‌ای پیازه
۶۸	مرحله حسی - حرکتی
۶۹	مرحله پیش عملیاتی
۷۰	مراحل عملیاتی
۷۱	جایگزین‌های برای نظریه پیازه
۷۲	رویکردهای پردازش اطلاعات
۷۲	رویکردهای اجتماعی - فرهنگی
۷۳	نظریه ذهن
۷۴	رشد قضاوت اخلاقی
۷۷	رشد شخصیت و اجتماعی
۷۸	خلق و خو
۷۹	رفتار اجتماعی اولیه
۸۱	دلبستگی
۸۳	خودپنداره

۸۴	عزت نفس
۸۵	رشد نوجوان
۸۵	رشد زیستی
۸۶	روابط اجتماعی در نوجوانی

■ فصل ۵: هشیاری

۸۹	جنبهای هشیاری
۹۰	هشیاری
۹۰	ناظرت کردن
۹۱	کنترل کردن
۹۲	خاطرات نیمه هشیار
۹۳	ناهشیار
۹۳	خودکاری و تجزیه
۹۵	خواب و رؤیاها
۹۵	مراحل خواب
۹۶	توالی مراحل خواب
۹۷	مقایسه REM و NREM
۹۹	نظریه خواب
۹۹	اختلالات خواب - بیداری
۱۰۰	بی خوابی
۱۰۰	حمله خواب و وقفه تنفسی در خواب
۱۰۲	رؤیاها
۱۰۳	نظریه‌های خواب دیدن
۱۰۵	هیپنوتیزم
۱۰۵	الای هیپنوتیزم
۱۰۶	تلقین‌های هیپنوتیک
۱۰۶	کنترل حرکت
۱۰۷	هیپنوتیزم به عنوان درمان

■ فصل ۶: یادگیری و شرطی‌سازی

۱۱۰	دیدگاه‌ها درباره یادگیری
۱۱۱	شرطی‌سازی کلاسیک

۱۱۵.....	خاموشی
۱۱۵.....	بازگشت خود به خود
۱۱۶.....	تعمیم محرک
۱۱۶.....	تمیز محرک
۱۱۷.....	شرطی سازی در سطح دوم
۱۱۸.....	شرطی سازی و ترس
۱۱۹.....	شرطی سازی و سبلهای
۱۲۱.....	آزمایش‌های اسکینر
۱۲۱.....	فراگیری و خاموشی
۱۲۲.....	تفویت در برابر تنبیه
۱۲۳.....	شكل‌دهی
۱۲۴.....	تفویت‌کننده‌های شرطی
۱۲۵.....	تعمیم و تمیز
۱۲۵.....	برنامه‌های تفویت
۱۲۷.....	شرطی سازی آزاردهنده
۱۲۸.....	رفتار گریز یا اجتناب
۱۲۹.....	عوامل شناختی
۱۳۱.....	یادگیری و شناخت
۱۳۲.....	یادگیری مشاهدهای
۱۳۳.....	یادگیری و انگیزش
۱۳۴.....	برانگیختنگی
۱۳۴.....	از مشوق‌ها به هدف‌ها
۱۳۵.....	انگیزش درونی و یادگیری

■ فصل ۷ : حافظه

۱۳۷.....	سه تمايز مهم
۱۳۷.....	سه مرحله حافظه
۱۳۹.....	سه مخزن حافظه
۱۳۹.....	نظریه اتکنسون - شفرین
۱۴۰.....	حافظه‌های مختلف برای انواع مختلف اطلاعات
۱۴۱.....	حافظه حسی
۱۴۱.....	حافظه فعال
۱۴۲.....	رمزگردانی
۱۴۲.....	اندوزش
۱۴۳.....	فراموشی

۱۴۴	بازیابی
۱۴۵	حافظه بلندمدت
۱۴۶	رمزگردانی
۱۴۶	رمزگردانی معنی
۱۴۶	نشانه‌های بازیابی
۱۴۷	شواهد برای نارسایی‌های بازیابی
۱۴۷	تداخل
۱۴۸	فراموشی: از دست دادن اطلاعات از اندوزش
۱۴۹	عوامل هیجانی در فراموشی
۱۴۹	مرور ذهنی
۱۴۹	خطارات روشن
۱۵۰	تداخل بازیابی از طریق اضطراب
۱۵۰	تأثیرات موقتی
۱۵۱	سرکوبی
۱۵۲	حافظه نآشکار
۱۵۲	حافظه در یاددازدگی
۱۵۳	یاددازدگی کودکی

■ فصل ۸: تفکر

۱۵۷	مفاهیم و طبقه‌بندی: عناصر اصلی تفکر
۱۵۷	وظایف مفاهیم
۱۵۷	نمونه‌های نخستین
۱۵۹	سلسله‌مراتب‌های مفاهیم
۱۶۰	فرایندهای طبقه‌بندی مختلف
۱۶۱	اکتساب مفاهیم
۱۶۲	یادگیری نمونه‌های نخستین و نمونه‌های اصلی
۱۶۲	یادگیری از طریق تجربه
۱۶۲	استدلال و تصمیم‌گیری
۱۶۳	استدلال قیاسی
۱۶۴	قواعد منطقی
۱۶۴	استدلال استقرایی
۱۶۶	قواعد منطقی
۱۶۶	تفکر در عمل: حل مسئله
۱۶۶	راهکارهای حل مسئله
۱۶۷	خودکاری
۱۶۹	خودکاری

■ فصل ۹ : انگیزش و رفتارهای برانگیخته

۱۷۱	دیدگاه‌های انگیزش
۱۷۲	نظریه‌های سائق
۱۷۲	تعادل حیاتی
۱۷۳	نظریه‌های مشوق
۱۷۳	انگیزش‌های متناقض
۱۷۵	اهداف و موعدها
۱۷۷	اهداف واقع‌بینانه
۱۷۷	انگیزش گرسنگی
۱۷۸	فیزیولوژی گرسنگی و سیری
۱۷۸	تنظیم کوتاه‌مدت گرسنگی
۱۷۹	تنظیم بلند‌مدت گرسنگی
۱۸۰	مکانیزم‌های مغز
۱۸۱	تأثیرات اجتماعی و فرهنگی بر خوردن
۱۸۲	چاقی
۱۸۲	انگیزش جنسی
۱۸۳	افراد چه کاری و چند بار انجام می‌دهند؟
۱۸۳	زمینه‌یابی کینزی
۱۸۴	تحریک جنسی

■ فصل ۱۰ : هیجان‌ها، استرس، و سلامت

۱۸۷	ماهیت هیجان
۱۸۷	اندازه‌گیری هیجان‌ها
۱۸۸	گزارش‌های شخصی
۱۸۸	مشاهدات رفتاری
۱۸۹	مقیاس‌های فیزیولوژیکی
۱۹۰	هیجان، برانگیختگی، و عمل
۱۹۱	نظریه هیجان‌های جیمز - لانگ
۱۹۱	نظریه هیجان‌های شاختر و سینگر
۱۹۳	آیا ما چند هیجان «اصلی» داریم؟
۱۹۴	ترس و اضطراب
۱۹۴	اندازه‌گیری اضطراب
۱۹۶	خشش و هیجان‌های مرتبط

۱۹۷	خشنودی، شادی، و روان‌شناسی مثبت (مثبت‌نگر)
۱۹۷	غمگینی
۱۹۷	گریه
۱۹۸	هیجان‌های دیگر
۱۹۹	استرس، سلامت، و مقابله‌گری
۱۹۹	استرس
۲۰۰	مفهوم استرس سلیمانی
۲۰۱	استرس چگونه بر سلامت تأثیر می‌گذارد
۲۰۱	تأثیرات غیرمستقیم
۲۰۲	تأثیرات مستقیم
۲۰۲	بیماری قلبی
۲۰۳	اختلال استرس پس از آسیب
۲۰۴	مقابله با استرس
۲۰۵	مقابله‌گری مشکل‌مدار
۲۰۷	مقابله‌گری با ارزیابی مجدد
۲۰۷	مقابله‌گری هیجان‌مدار
۲۰۸	حمایت اجتماعی
۲۰۸	آرمیدگی
۲۰۹	ورژش
۲۱۰	حواسپرتویی
۲۱۱	فصل ۱۱ : هوش

۲۱۱	ارزیابی توانایی‌های عقلانی
۲۱۲	آزمون‌های هوش اولیه
۲۱۳	مقیاس هوش استنفورد - بینه
۲۱۵	مقیاس‌های هوش وکسلر
۲۱۶	نظریه‌های امروزی : هوش‌های زیاد یا کم
۲۱۷	نظریه هوش‌های چندگانه گاردنر
۲۱۸	نظریه سه‌وجهی استرنبرگ
۲۱۹	توارث‌پذیری
۲۲۱	هوش هیجانی

۲۲۵	فصل ۱۲ : شخصیت و ارزیابی شخصیت
۲۲۵	نظریه‌های شخصیت

۲۲۶	زیگموند فروید و رویکرد روان‌پویشی
۲۲۶	جستجوی فروید برای ناهشیار
۲۲۸	تغییرات در نظریه فروید
۲۲۹	مراحل رشد روانی - جنسی در نظریه شخصیت فروید
۲۳۰	مرحله دهانی
۲۳۰	مرحله مقعدی
۲۳۰	مرحله آلتی
۲۳۰	دوره نهفتگی
۲۳۱	مرحله تناسلی
۲۳۱	ساختار شخصیت
۲۳۱	mekanizm‌های دفاعی علیه اضطراب
۲۳۱	سرکوبی
۲۳۲	انکار
۲۳۲	دلیل‌تراشی
۲۳۲	جابجایی
۲۳۳	واپس‌روی
۲۳۳	فرافکنی
۲۳۳	واکنش وارونه
۲۳۳	والایش
۲۳۴	کارن هورنای، نوفرویدی
۲۳۵	کارل یونگ و ناهشیار جمعی
۲۳۷	آلفرد آدلر و روان‌شناسی فردی
۲۳۷	تصویف شخصیت توسط آدلر
۲۳۸	نظر آدلر درباره اختلالات روانی
۲۳۹	رویکرد یادگیری
۲۴۰	روان‌شناسی انسان‌گرا
۲۴۱	کارل راجرز و توجه مثبت نامشروع
۲۴۲	آبراهام مزلو و شخصیت خودشکوفا
۲۴۳	صفات شخصیت
۲۴۴	صفات و حالت‌های شخصیت
۲۴۵	جستجو برای صفات شخصیت کلی
۲۴۵	مسائلی در اندازه‌گیری شخصیت
۲۴۶	نمونه‌هایی از مشکلات اندازه‌گیری: عزت نفس
۲۴۸	مدل پنج عامل اصلی شخصیت

۲۴۸	اشتقاق صفات شخصیت پنج عامل اصلی (Big Five)
۲۵۰	منشأ شخصیت
۲۵۰	وراثت و محیط
۲۵۱	آزمون‌های شخصیت استاندار دشده
۲۵۱	آزمون شخصیت عینی : پرسشنامه شخصیت چندوجهی مینه‌سوتا
۲۵۲	تشخیص دادن فریب
۲۵۴	تیپ نمای مایرز - بریگز
۲۵۴	فنون فرافکن
۲۵۵	لکه‌های جوهر رورشاخ
۲۵۵	آزمون اندریافت موضوع

■ فصل ۱۳ : استرس، سلامت، و مقابله‌گری

۲۶۰	واکنش‌های فیزیولوژیکی به استرس
۲۶۲	استرس و سلامت جسمانی
۲۶۳	بیماری قلبی کرونری
۲۶۴	الگوی تیپ A
۲۶۶	سیستم ایمنی
۲۶۹	استرس و سلامت روانی
۲۷۳	ارزیابی‌ها، مقابله‌گری، و سلامت
۲۷۳	ارزیابی‌ها
۲۷۴	خوشبینی / بدیبنی
۲۷۵	پر طاقتی
۲۷۵	یافتن معنی
۲۷۶	مقابله‌گری
۲۷۷	مقابله‌گری مسئله مدار
۲۷۷	مقابله‌گری هیجان مدار
۲۸۰	مدیریت استرس
۲۸۱	روش‌های رفتاری
۲۸۱	بازخورد زیستی
۲۸۱	آموزش آرمیدگی
۲۸۲	ورزش
۲۸۲	روش‌های شناختی

■ فصل ۱۴: اختلالات روانی

۲۸۵	تعریف نابهنجاری
۲۸۶	انحراف از هنجرهای فرهنگی
۲۸۶	غیرعادی بودن
۲۸۷	رفتار ناسازگارانه
۲۸۷	ناراحتی شخصی
۲۸۷	طبقه‌بندی مشکلات سلامت روان
۲۸۹	دیدگاه‌ها درباره مشکلات سلامت روان
۲۹۰	اختلالات اضطرابی
۲۹۲	اختلالات وحشتزدگی
۲۹۴	آگاهی از اختلال وحشتزدگی و آگورافوبی
۲۹۷	فوبي‌ها
۲۹۹	آگاهی از فوبي‌ها
۳۰۰	اختلال وسوسات فکري - عملي
۳۰۳	آگاهی از اختلال وسوسات فکري - عملي
۳۰۴	افسردگی و اختلالات دوقطبی
۳۰۵	افسردگی
۳۰۶	اختلال دوقطبی
۳۰۷	آگاهی از اختلالات خلقی
۳۰۷	دیدگاه زیستي
۳۰۸	دیدگاه شناختي
۳۱۰	دیدگاه‌های بين فردی
۳۱۰	عوامل روانی - اجتماعی در اختلال دوقطبی
۳۱۱	اسکیزوفرنی
۳۱۱	ویژگی‌های اسکیزوفرنی
۳۱۱	آشتفتگی‌های فکر و توجه
۳۱۳	آشتفتگی‌های ادراف
۳۱۴	آشتفتگی‌های ابراز هیجانی
۳۱۴	شانه‌های رفتاري و کناره‌گيری از واقعیت
۳۱۴	کاهش توانایی در عمل کردن
۳۱۵	فرهنگ و پیشرفت اسکیزوفرنی
۳۱۶	آگاهی از اسکیزوفرنی
۳۱۶	دیدگاه زیستي
۳۱۷	دیدگاه اجتماعی و روان‌شناختي

۳۱۸	اختلالات شخصیت
۳۱۹	اختلال شخصیت ضداجتماعی
۳۲۰	آگاهی از اختلال شخصیت ضداجتماعی
۳۲۰	عوامل زیستی
۳۲۱	عوامل اجتماعی
۳۲۲	عوامل شناختی
۳۲۳	اختلال شخصیت مرزی
۳۲۴	آگاهی از اختلال شخصیت مرزی
۳۲۵	اختلال طیف اوتیسم
۳۲۶	تشخیص اختلال طیف اوتیسم
۳۲۸	آگاهی از اختلال طیف اوتیسم
۳۲۸	عوامل زیستی

■ فصل ۱۵ : درمان مشکلات سلامت روان

۳۳۱	زمینه تاریخی
۳۳۱	فنون روان درمانی
۳۳۵	درمان های رفتاری
۳۳۵	حساسیت زدایی منظم و مواجهه سازی واقعی
۳۳۶	تقویت گزینشی
۳۳۷	سرمشق گیری
۳۳۸	خود تنظیمی
۳۳۹	درمان های شناختی - رفتاری
۳۴۰	درمان های روان پویشی
۳۴۱	درمان های انسان گرا
۳۴۲	زوج و خانواده درمانی
۳۴۳	درمان های زیستی
۳۴۴	داروهای روان درمان بخش
۳۴۵	درمان با تشنج الکتریکی
۳۴۷	

اصول روان‌شناسی عمومی که با عنایوین مختلف مبانی روان‌شناسی عمومی، زمینه روان‌شناسی عمومی، و مقدمه‌ای بر روان‌شناسی عمومی نیز به آن اشاره می‌شود، یکی از درس‌هایی است که اکثر رشته‌های مختلف دانشگاهی آن را می‌گذرانند تا با این رشته آشنا شوند و اصول آن را در زندگی حرفه‌ای خود به کار گیرند.

زیاد مشاهده شده است که بسیاری از دانشجویان رشته‌های غیرروان‌شناسی، با گذراندن این درس به روان‌شناسی علاقه‌مند می‌شوند و این درس محركی برای مطالعه بیشتر آنها در این زمینه می‌شود. هرچه باشد، روان‌شناسی به فرایند‌های شناختی و رفتار ما مربوط می‌شود و بنابراین با مطالعه گسترش آن، آگاهی زیادی از خودمان به دست می‌آوریم.

همان‌گونه که نام این درس اشاره دارد، شما دانشجویان عزیز با اصول روان‌شناسی عمومی آشنا می‌شوید که هریک از فصل‌های آن واحد درسی کاملی را برای دانشجویان رشته روان‌شناسی تشکیل می‌دهد که به صورت مشروح‌تر درباره آن مطالعه می‌کنند. بنابراین، اگر به مباحث این رشته علاقه‌مند شدید، می‌توانید برای هریک از فصل‌های آن، مطالعه عمیق‌تری داشته باشید.

در این کتاب سعی شده است به زبان ساده، با استفاده از منابع بسیار معتبر در این حوزه، چکیده‌ای برای شما تهیه شود تا در هر رشته دانشگاهی که تحصیل می‌کنید، بینشی درباره خود و اطراف‌بستان کسب کنید. در کشورهای دیگر نیز تقریباً تمام رشته‌های دانشگاهی درسی در زمینه روان‌شناسی عمومی دارند تا دانشجویان را در رشته تخصصی خودشان کارآمدتر کند. منابعی که در این کتاب از آنها استفاده شده است عبارت‌اند از: روان‌شناسی‌های عمومی

هیلگارد و اتکینسون، سوزان نولن - هوکسما، باربارا فردریکسون، جفری لافت، کریستل لوتنز،
وین وین، و جیمز کالات.

در پایان، از ناشر محترم که به نشر این اثر اقدام کرد، از خانم فاطمه محمدشاه علی که برای
نمونه‌خوانی، غلط‌گیری و ویراستاری آن تلاش زیادی کردند، و از خانم خانلری که صفحه‌آرایی
آن را انجام دادند، نهایت تشکر را دارم.

یحیی سید‌محمدی

زمستان ۱۴۰۲

ysmohamadi@gmail.com